

Vízcsobogás

A tenger kékeszöld tükre misztikusan megvilágítja a távoli rozsdavörös sziklákat. A haragoszöld sziget körül fehérhasú sirályok bóbiskolnak a szirteken. Messze, — talán délfelől ismeretlen dallamokat hoz az esti szél.

Hosszan a kavicsos part fölött fürge, hegyipatak csörgedez, sietve hozza a távoli hegyek szomorú üzenetét.

A tenger habjai lassan elülnek, pálmák és fügefák susognak nekik ösmesét; majd még egyszer rájuk néz a nap lebukó feje.

A sötétség kicsalja a termekből a muzsikát, lágyan szelíden suhan a végtelen víz hátán, csábosan szökdelve; utána rohan, száguld, reszket és duruzsol a csobogás: ismeretlen vizek messziről jövő örök csobogása.

Lapos kavicsok csörgedeznek lábunk alatt, mind halkabban és halkabban járunk. A keskeny út szédítő kanyarodóján csendben, nesz-telenül közeledünk a holt városhoz.

A déli kapun három márványfej világít.

Az uccák hallgatnak, a házak csendesek, némák; a hold kísértetiesen permetez. Lassan közeleg a templom és nem ég benne az örök-égő: ni, mintha kripták sorozata lenne. A halott harangok talán már csak akkor kondulnak meg, ha földrengés rázza meg őket.

Lassan, némán tovább megyünk. Lopva mászunk fel a várfal kőlépcsőjén: és csodálatos, hogy a hold mindenütt egyformán világít. Némán haladunk: hm, egy kanyarodó, — ez alagút, a sziklafalba fúródik. Mi ez? Rég letűnt idők rablánckarikája csüng a falon.

Talán Maximilián dobatta ide száműzött rabszolgáit, vagy elátkozott szerzetes imára kulcsolt ujjai száradtak el rajta. Sötét van, mennyi szerzetes halt... , valaki imát mormol; nem, a víz csobog. Úgy látszik, amott egy csontváz foszforeszkál a dohos cellában. És ebben a teremben, a hatalmas diófaasztalnál, mintha egy könyvíró barát kezeibe temetné az arcát. A multat siratja, vagy talán sárguló kódexet olvas. Mennyi szerzetes, mennyi rab és csak egy hatalmas császár. Acél karperecek csilognak csuklóján. Milyen hatalmas boltozatok, milyen óriási termék?! Itt voltak a bírák; és itt e zord helyen bizonyosan inkvizítorok. Mennyi templom; — igen ez a templomok városa. Időnként baglyokat vélünk hühogni: hallga! — segélykiáltás. De nem. Csak a víz csobog. Tovább megyünk. Hiszen ez a fekete folyósó a végtelenbe vezet. És egyre több a cella, több a rablánckarika, az imádkozó szerzetes és a fénylő karpereces császár; már-már lánccsörgést duruzsol a víz.

A baglyok huhogása és szárnycsapkodása erősödik — s a várfal hirtelen lejt. Szédülünk, már közeleg; ... rögtön belezuhanunk a tenger fekete testébe.

Csillogva közeleg a végtelen fekete víz: a végtelen halál ring alattunk.

A csobogás zűrzavarossá válik, s a halott város némán eltűnik a távoli, fekete ködben.

Lábunk alatt csörgedeznek a csillogó lapos tengerparti kavicsok.

Lépteink lassan fogynak: erőnk fogytán van. Agyonfáradtan, verejtékesen menekülünk a holt város félelmetes emlékeitől.

Halk vízcsobogás durúzsolva ébreszt álmodozásomból: sápadt arccal és révedező szemekkel keresem a gyönyörű tengeri alkonyatban Ragusa ősi falait.

A hold permetező ezüst fényében egymást játszva kergető végtelen hullámokon suhan a part felé az éjszakai tengerzúgás...

Rejtelmes meséket durúzsol...

Ismeretlen vizek, messziről jövő örök csobogása...

Dubrovnik, 1932.

LÉVAY ENDRE

Mesél a hatodik emelet...

(Egy darab élet)

Az itt következő történet annyira jelentéktelen, hogy talán nem is volna szabad leírnom. Hasonlít majd az egész egy gyorsan összekapkodott, szögletelességekkel túlszűfolt naplójegyzetre. Közlésénél egyedül csak azt hozhatom fel mentségül, hogy jellemző ránk, a fővárosba tévedettekre, akik azt hittük, hogy ott aztán igazán szabad az út a szociális és szekszuális megismerésekhez.

*

Beiratkoztam az egyetemre. Most lakást keresek. Útközben fölpillantottam egy magas palota legfelső ablaksorára. Itt jó volna lakni. Micsoda kilátás tárulhat mindenfelé. Ugyan hányadik emelet lehet? Egy, kettő... épp a hatodik. Otthon azzal váltam el, hogy kiveszek egy hatodik emeleti kis szobát. De hátha nem kiadó. Megkeresem a bejáratot. Érdekes. A hatodik emeleten üresen áll egy kis szoba. A megegyezés gyorsan megy. Másnap már utazó-táskáim is fönt vannak. A szoba kicsi, egyszemélyes. Éppen megfelelő. Úgyse fogadok látogatásokat. Ugyan mit lehet tudni. Hátha egy koleginica... Csak az a kár, hogy lepattogzott már a festék a falról. Újra kellene festeni — dehát diákembernek erre nem tellik. Épp jó alkalom az önálló munkára. Úgyis avval a szándékkal jöttem